

Vlaams
Parlement

vergadering **C326**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed

van 22 september 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het Onroerenderfgoed-decreet – 2871 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over Open Monumentendag 2015 – 2951 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de voorliggende voorstellen ter realisatie van het stemrecht voor landgenoten in het buitenland om deel te nemen aan de regionale verkiezingen – 2841 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de geplande handelsmissie naar Atlanta, Georgia – 2887 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de inzet van Vlaamse expertise in het kader van het UNESCO-noodplan voor Syrisch erfgoed – 2962 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over een geïntegreerde strategie inzake diplomatie – 3005 (2014-2015)	18
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de organisatie van Europalia Turkije – 3006 (2014-2015)	22

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het Onroerenderfgoed-decreet

– 2871 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): In de vorige regeerperiode werd het vernieuwde integrale decreet over bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed goedgekeurd, waarmee u nieuwe impulsen wilde geven aan de hele onroerenderfgoedsector. De belangrijkste taak voor deze legislatuur is dan ook de implementatie van dat decreet, waarvan het grootste deel in werking is getreden op 1 januari 2015. Een vlotte en consequente uitvoering van de nieuwe regelgeving is dan ook terecht een van de strategische doelstellingen in uw beleidsnota, minister-president.

Een andere belangrijke doelstelling in uw beleid is – en ik citeer – “de verdere evolutie van het agentschap Onroerend Erfgoed naar een oplossingsgerichte, betrouwbare en proactieve administratie”. Ik ben er net als u van overtuigd dat we enkel een breed draagvlak voor erfgoed kunnen bereiken door op een proactieve manier mee te denken met de eigenaars. Af en toe moet men een beetje water bij de wijn doen. Dat lijkt mij ook niet zo erg, als we er maar in slagen om op die manier erfgoeditems te bewaren, in ere te herstellen en open te stellen voor de brede bevolking.

Minister-president, wat zijn de eerste ervaringen op het terrein met het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet? Zijn er specifieke problemen aan het licht gekomen met betrekking tot het nieuwe decreet? In uw beleidsnota plant u in 2015 ook de opmaak van een indicatorenset voor de monitoring van de uitvoering en de effecten van het decreet. Wat is daarvan de stand van zaken? Welke concrete stappen hebt u gezet om de administratie Onroerend Erfgoed verder uit te bouwen tot een oplossingsgerichte en proactieve administratie? Welke initiatieven gaat u nog nemen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega, u weet dat de bedoeling van het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet is om meer eenvormigheid, grotere vereenvoudiging en meer rechtszekerheid te realiseren. Die doelstellingen gaan doorheen het decreet. Het is nog niet volledig uitgewerkt, er zijn nog uitvoeringsbesluiten die uitwerking moeten krijgen. Het is dus nog te vroeg voor een evaluatie. U weet dat we die bijzonder vroeg zullen doen, op vraag van de decreetgever, in het jaar 2017. In de loop van volgend jaar bereiden we die voor.

Zijn er al specifieke problemen? Ja en neen, ik zou het niet echt een probleem noemen. U weet dat we een nieuw instrument hebben: beheersplannen. We hebben vastgesteld bij de implementatie van het beheersplan dat er nog wat kinderziektes of onduidelijkheden zijn. Er zijn eigenaars en lokale besturen die met vragen zitten, die niet weten hoe ze het moeten aanpakken. Dat is heel normaal, het is een nieuw instrument, dat vraagt invulling. Het agentschap treedt daarover in dialoog en begeleidt zo goed mogelijk. Er zijn op dit ogenblik 205 beheerders bezig met het opmaken van een beheersplan. Ook de administratie haalt daar in wisselwerking lering uit en zal hier en daar het instrument nog wat verfijnen. Het agentschap stelt toch vast dat na toelichting de koudwatervrees of de terughoudendheid vermindert, en dat we dus op de goede weg zijn.

Dat instrument is zeer zinvol. Het is echt een goed nieuw instrument. Het beheersplan bij bescherming moet ertoe leiden dat er beter onderhoud komt en er meer doelgericht wordt gewerkt. Het is nieuw, dus het vergt wat inspanningen wederzijds om het volop te implementeren, maar ik zou het echt geen problemen durven te noemen. Ik signaleer het enkel als antwoord op uw vraag. Verder kunnen wij nog niet zeggen wat de evaluatie zal opleveren.

Uw tweede vraag heeft betrekking op de indicatorenset. Die is klaar en zal dus de basis vormen voor de evaluatie die we gaan doen in 2017.

Een proactieve, oplossingsgerichte administratie: u weet dat dat een bijzondere zorg is van mij met betrekking tot de hele administratie. Ik heb dat ook in de vorige periode als minister van Bestuurszaken gelanceerd. Onze administratie moet helemaal anders optreden ten opzichte van de medeburgers, de verenigingen, de ondernemingen, de lokale besturen, en mee zoeken naar oplossingen. U weet dat we het nodig hebben geacht om in het regeerakkoord melding te maken van de bijzondere inspanningen die de medewerkers van het agentschap zouden moeten leveren.

U weet ook dat de administrateur-generaal – hier aanwezig – daar echt een prioriteit van heeft gemaakt. Naar mijn aanvoelen zijn we op goede weg. De administratie heeft een onderzoek laten doen, een klantentevredenheidsbevraging. Dat werd uitgevoerd, maar het rapport is er nog niet. Op het moment dat we het rapport hebben, zullen we het van naderbij kunnen bekijken. Er is ook overleg gepleegd met diverse belangengroepen over hoe de afstemmingen en afspraken kunnen verbeteren.

Er is ook afstemming met andere beleidsdomeinen. Ik denk bijvoorbeeld aan landbouw, een domein dat altijd een heel delicate samenwerking vergt. We hebben dat heel goed gedaan, we hebben dat perfect gedaan met betrekking tot het erfgoed van de Eerste Wereldoorlog en de convenanten die we sluiten. We hebben ook publieke vergaderingen gehouden samen met de lokale besturen. Er zijn op dat vlak heel veel inspanningen geleverd met goed resultaat – dat mag ik wel zeggen.

Als het een indicator mag zijn – en ik zeg dit in aanwezigheid van mevrouw Vanblaere –: het is zo dat de klachten die bij mij op het kabinet binnenkomen, significant gedaald zijn. Vroeger waren er jammer genoeg vrij veel opmerkingen over de werking op het terrein, maar dat aantal is heel gevoelig gedaald. Mijn aanvoelen is dat we op heel goede weg zijn, dat de omslag niet alleen ingezet is, maar ook doorgevoerd is. Het is altijd zo dat een organisatie niet van bij het begin al helemaal gestroomlijnd is. We weten dat bepaalde buitendiensten heel snel een andere houding aannemen, bij anderen vergt dat soms iets meer inspanningen. Ik weet dat het management daar heel sterk op aangestuurd heeft. Ik kom – dat mag ik ook zeggen naast de opmerking over het geringe aantal klachten dat binnenkomt op mijn kabinet – heel vaak op het terrein en daar stel ik vast dat privé-investeerders en lokale besturen een grote tevredenheid uiten over de manier van samenwerken, uiteraard binnen de wet, binnen het decreet. Ze zeggen me vaak dat ze een administratie hebben ontmoet die heel coöperatief was en waarmee ze samen heel ver zijn kunnen geraken.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Voorzitter, de minister-president is altijd zo volledig in zijn antwoorden. Ik begrijp dat het een proces in wording is, dat het in volle evolutie is. Ik zal het met veel interesse opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over Open Monumentendag 2015 – 2951 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Van Weerde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, Open Monumentendag bewijst jaar na jaar dat er een groot draagvlak voor erfgoed is bij het brede publiek. Monumenten die afwijken van de 'klassieke' erfgoedsites blijken drempelverlagend en trekken op die manier nieuwe en vaak jonge mensen aan die kennismaken met de rijkdom van erfgoed. Volgens mij moet het de bedoeling zijn om meer erfgoedsites beter en vaker toegankelijk te maken zodat iedere burger de kans krijgt om ervan te genieten. Ook het promotiefilmpje werkte volgens mij zeer uitnodigend. Dit jaar koos Herita voor een vernieuwende, niet-themagebonden aanpak.

Hierover had ik u graag volgende vragen gesteld. Is er al een zicht op het aantal bezoekers van de Open Monumentendag 2015 en hoe verhoudt dit cijfer zich tot vorige edities? Is er een zicht op de respons van het deelnemende publiek? Heeft de nieuwe aanpak volgens u een effect gehad op het aantal opengestelde sites en het aantal deelnemende organisaties en vrijwilligers? Beschouwt u de vernieuwende aanpak van Herita als een succes?

De heer Rik Daems (Open Vld): Minister-president, ik heb enkele kleine, aanvullende vraagjes, ze zijn weliswaar via omwegen bij mij terechtgekomen. Indien u ze nu niet kunt beantwoorden, heb ik er geen probleem mee dat u dat schriftelijk doet.

Hoe evalueert u Open Monumentendag 2015? Dit jaar was er geen centraal thema. Is die aanpak een succes gebleken?

Aangezien u zo veel aandacht legt op Open Monumentendag voor het vergroten van de draagkracht van onroerend erfgoed, is mijn vraag of het te overwegen valt om het evenement uit te breiden tot een onroerenderfgoedweekend naar het voorbeeld van 'Les Journées du Patrimoine en Wallonie' en 'The European Heritage Days'.

Hebt u weet van het initiatief van Herita omtrent het Netwerk Open Monumenten? Zo ja, kunt u ons er dan iets meer over vertellen?

Ik herhaal, minister-president, dat indien u de antwoorden op deze vragen niet bij u hebt, het geen probleem is om ze schriftelijk aan mij over te maken waarna ik ze aan de heer De Gucht zal overmaken – zo volgen we de correcte procedure.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Daems, als bij wonder waren die vragen mij al bekend. Ik was reeds van plan om ze te beantwoorden ... *(Gelach)*

Mevrouw Van Werde, dames en heren, het aantal bezoekers is dit jaar ongeveer hetzelfde als vorig jaar, maar het is nooit een exacte telling. Het gaat over om en bij 400.000 mensen. In 2013 waren het er iets meer, maar toen hadden we ook een bijzondere verjaardag, het was de 25e Open Monumentendag met toch bijzondere luister.

Eigenlijk zitten we met een aantal variabelen, wijzigingen in het aantal deelnemende sites en steden en gemeenten. Bijvoorbeeld in 2014 waren er 165 steden en

gemeenten, in 2015 215. Er waren ook meer opengestelde sites. Nu hadden we er 590, in 2014 454. Nu waren er minder activiteiten: 310. In 2014 waren er 350 activiteiten. Dus meer sites en iets minder activiteiten, maar een vergelijkbaar aantal deelnemers. Wel is het zo dat de medewerkers op het terrein hebben gemeld dat het regenweer West- en Oost-Vlaanderen parten heeft gespeeld. De felle regen houdt een aantal mensen thuis die van plan waren om er met het gezin op uit te trekken. We zijn dus altijd een beetje afhankelijk van de weersomstandigheden.

Over de vernieuwde aanpak kunnen we toch zeggen dat veel meer mensen de weg naar Open Monumentendag hebben gevonden op digitale wijze. Dit jaar waren er 145.000 unieke bezoekers, in 2014 68.000. De klemtoon lag nu op de bekendmaking op digitale wijze. Het krantje dat een heel grote kost vertegenwoordigde, het gedrukte boekje, was er niet. Daar werden vragen bij gesteld, maar het aantal deelnemers is hetzelfde gebleven. Heel veel meer mensen hebben dus de digitale toegang gevonden.

Blijkt ook dat de industriële erfgoedsites op ruime belangstelling konden rekenen. Ook de uitzonderlijk geopende plekken konden op ruime belangstelling rekenen. Dat gebeurt vaak. Er wordt dan in de lokale media en zelfs in de nationale media aandacht op gevestigd dat er een monument open gaat dat anders nooit open is. We zien dat nogal wat mensen het de moeite vinden om daarop af te komen.

De vernieuwde aanpak heeft de drempel helpen verlagen. Er was een positief effect op het aantal deelnemende lokale organisatoren, op het aantal te bezoeken monumenten, landschappen en archeologische sites. Er waren 590 sites, bijna 600. Vergeleken met ongeveer 450 sites in 2014 is dat toch een significante stijging. In 200 steden en gemeenten waren er in totaal 290 organisatoren. Er waren 97 nieuwe organisatoren. Dat is ongeveer 34 procent.

Wel valt op dat de deelnamegraad van de steden en gemeenten hoger zou kunnen zijn. Het was niet slecht dit jaar, het was iets beter dan voorheen met in totaal 200 steden en gemeenten, maar zoals u weet hebben we er 308. Dit is dus een aandachtspunt voor Herita. Herita zal er bijzondere aandacht aan besteden in 2016 door gemeenten actief te benaderen en uit te nodigen om deel te nemen, door infosessies te organiseren specifiek gericht op gemeentelijke diensten, intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten, op onroerenderfgoedgemeenten, en door ook de samenwerking met de VVSG te intensifiëren zodat we er hopelijk toe komen dat meer dan twee derde van de gemeenten meewerkt.

Mijnheer Daems, het Netwerk Open Monumenten is expliciet opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst 2015-2019. Het is een overeenkomst die ik eerder dit jaar gesloten heb met Herita. Daarin is afgesproken dat Herita een breed netwerk ontwikkelt en ondersteunt. Via dit netwerk wil Herita het publiek kennis laten maken met het onroerend erfgoed in Vlaanderen door erfgoedsites beter en vaker te ontsluiten en samen met een groot publiek te promoten.

Er zijn ook doelstellingen opgenomen. Eind 2015 zou het moeten gaan over twintig sites, eind 2017 over vijftig sites en eind 2019 over vijfhonderd sites. Dat is een grote ambitie, er ligt dus heel wat werk op de plank voor Herita. Het is natuurlijk ook de reden waarom Herita bestaat: om de publiekswerking te bevorderen. We hebben een ambitieuze doelstelling opgelegd. Daar kan nog heel wat terrein gewonnen worden.

Zowel collega Van Werde als de voorzitter vragen naar de evaluatie. De beslissing om met zes categorieën te werken in plaats van één centraal thema, is geen experiment geweest, dat was een bewuste, weloverwogen keuze van Herita, onder andere gebaseerd op de uitdrukkelijke vraag van lokale comités. Die zeiden dat ze veel minder bewegingsvrijheid hebben als er één centraal thema is. Laat duizend bloemen bloeien, dan gaan we meer activiteiten kunnen ontwikkelen en initiatieven

nemen. Men vond dit centrale thema te beperkend om jaarlijks een voldoende nieuw aanbod te kunnen aanbieden.

De nieuwe aanpak is uitgerold. Voor een volledige evaluatie daarvan is het wellicht nog wat vroeg. Ik heb u de cijfers gegeven. Het aantal bezoekers is op peil gebleven. Er zijn meer organisatoren en er werden meer sites opgesteld. Men zal als eerste conclusie kunnen hebben dat de aanpak gesmaakt is en effect gesorteerd heeft.

De reacties van de mensen en de pers waren ook overwegend positief. Dat stimuleert Herita om voort te gaan op de ingeslagen weg. Voor de editie 2016 is er gepland om ook de erkende intergemeentelijke onroerendergoeddiensten en onroerendergoedgemeenten te betrekken. De promotie via de website zal geëvalueerd worden. De lokale organisatoren stonden zelf in voor het registreren van hun aanbod, voor tekst en beeld. Herita zal die organisatoren sensibiliseren en ook ondersteunen om dat aanbod nog degelijker, professioneler en wervender op digitale wijze te brengen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de voorliggende voorstellen ter realisatie van het stemrecht voor landgenoten in het buitenland om deel te nemen aan de regionale verkiezingen – 2841 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister-president, het thema van mijn vraag komt geregeld aan bod omdat het al heel lang aansleept en er verschillende partijen zetten in moeten doen. Het Vlaamse standpunt is bekend. Het is vooral belangrijk om te weten hoe er op federaal niveau in dit dossier vooruitgang wordt geboekt of niet geboekt en welke rol het Overlegcomité daarin kan spelen. Iedereen kent het dossier als een anomalie in ons staatsbestel, namelijk dat men wel voor het ene parlement kan stemmen maar niet voor het parlement met het grootste te besteden budget. Dat in ons systeem alle overheden op een gelijk niveau staan en dat er geen kwestie kan zijn van onderschikking, is ook een bekend element.

Een nieuw element is dat tijdens de vakantie in 'Le Soir' op 22 augustus de woordvoerder van federaal minister Jambon bekend heeft gemaakt dat zijn minister een aantal wetsvoorstellen heeft uitgewerkt in dit dossier. Met name gaat het om een voorstel van een gewone wet ter realisatie van het stemrecht voor Belgen in het buitenland voor de Europese verkiezingen, een voorstel van bijzondere wet ter realisatie van het stemrecht voor Belgen in het buitenland voor de deelstaatverkiezingen en een voorstel om de modaliteiten voor het stemrecht voor Belgen in het buitenland te vereenvoudigen. Dat zal dan wel slaan op alle verkiezingen.

Er wordt in dat artikel gesteld dat het de bedoeling zou zijn dat dit stemrecht mogelijk zal zijn bij de verkiezingen van 2019. Dat is natuurlijk geen dag te vroeg. Er zou door de federale minister ook zeer snel overleg worden gepleegd over deze voorstellen met de deelstaten. Dat is de reden waarom ik mij tot u richt, minister-president.

Is er reeds overleg geweest over de voorleggende voorstellen of is dit overleg gepland? Wat is de strekking van de voorliggende voorstellen die we via de krant hebben vernomen maar waar u wellicht meer kennis van hebt, ook wat de modaliteiten

betreft voor de uitoefening van dit stemrecht? Welke modaliteiten worden door u namens en met de Vlaamse Regering naar voren geschoven wat deze modaliteiten betreft? Bent u van mening dat dit stemrecht effectief zal kunnen worden uitgeoefend in 2019? Zult u daarvoor ook de nodige contacten leggen met uw collega's in de diverse regeringen? Het zijn immers meer dan de Vlaamse en de Federale Regering die gevat zijn in dit dossier.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Ik sluit me graag aan bij de vraag van collega Kennis. Ik heb in het verleden al meermaals over deze materie het woord gevoerd. Ik heb tijdens het reces ook nog de schriftelijke vraag gesteld om het verloop op het Overlegcomité te specificeren. Het antwoord daarop is mij enkele dagen geleden toegekomen.

Het thema is al geschetst door de collega. Het is een anomalie in ons bestel. Het versterkt het cliché dat wij met onze bevoegdheden enkel rond de kerktoeren werken als het ware. Het maakt dat Vlamingen over bepaalde bevoegdheden die hun heel erg aanbelangen, bijvoorbeeld onderwijs, zich niet kunnen uitlaten. Het versterkt ook de fout dat wij hier zitten en niet volkomen representatief zijn, want een deel van ons volk kan zich niet uitlaten over het gevoerde beleid. Het belang van het Vlaams Parlement wordt kleiner voorgesteld dan dat van het federale parlement. Ik kan zo nog wel even doorgaan. Ik kijk met heel veel vertrouwen uit naar het antwoord dat de minister-president zal verstrekken, goed wetende dat de bal in het kamp van de overkant ligt.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, aansluitend bij de laatste woorden van collega Hendrickx: inderdaad, de bal ligt in het kamp van de overkant. U weet dat wij constitutieve autonomie hebben maar dat die niet volkomen is. We kunnen geen eigen Vlaamse Grondwet maken. We zijn niet bevoegd voor de kieswet van Vlamingen in het buitenland. Dat zat niet in het pakket van de zesde staatshervorming, en dus zijn we afhankelijk van de federale overheid. Anders dan de vorige regering is het wel zo dat deze Federale Regering in haar regeerakkoord opgenomen heeft om daar werk van te maken, maar dat moet natuurlijk gebeuren met een wet bij bijzondere meerderheid.

Ik heb het aangekaart op het Overlegcomité. Ondertussen hebben we publieke communicatie gezien van de minister van Binnenlandse Zaken Jambon. Ik stel vast dat u net als ik een aandachtig lezer bent van Le Soir, collega. Hij heeft inderdaad in Le Soir gezegd dat deze wetsontwerpen in voorbereiding zijn. Dat is volgens mijn informatie nog altijd zo. Ik bedoel dat er nog geen teksten zijn die helemaal rond of af zijn. Op het ogenblik is er geen verder overleg geweest. Ik heb gevraagd op het Overlegcomité dat op het moment dat er concrete voorstellen zijn, we daarbij betrokken zijn.

Minister Jambon werkt op drie sporen. U hebt ze aangehaald: de modaliteiten voor het kiesrecht voor Belgen in het buitenland voor de federale parlementen vereenvoudigen, kiesrecht verlenen voor de Europese verkiezingen en tot slot ook voor de deelstaten. Wat de deelstaten betreft, volstaat geen gewone meerderheid; daar is een bijzondere meerderheid voor nodig. Het is een sleutel die ook federaal helemaal niet in handen heeft. Ik ben van plan om de zaak opnieuw te agenderen op het Overlegcomité.

Ik hoop dat het zal kunnen worden toegepast in 2019. Ik heb al gezegd dat ik samen met u daar vragende partij voor ben. Ik denk dat het parlamentsbreed gedragen wordt. In hetzelfde artikel in Le Soir ziet u ook de posities die worden ingenomen langs Franstalige kant. De PS was tegen en blijft tegen. We zien dat cdH

pro is, dat Ecolo pro is en dat MR pro is. Als ik snel tel, dan kom ik aan de vereiste meerderheid aan Franstalige kant. Wat het standpunt finaal zal zijn, weet je natuurlijk niet. Er zijn ook partijen die deel uitmaken van een Franstalige meerderheid in de Franse Gemeenschapsregering en in de Waalse Gewestraad. FDF is ook pro. Als ik snel tel, kom ik aan Franstalige kant aan 37 op 63. Als iedereen doet wat meegedeeld wordt in het artikel van Le Soir, dan heb je de vereiste dubbele meerderheid en kan er werk van worden gemaakt. Als cdH wegvalt, heb je die niet meer. Ik hoop dat daar werk van kan worden gemaakt. MR is er ook sterk voorstander van, maar er moet meer dan één Franstalige partij steun aan verlenen.

Ik ga het opnieuw agenderen omdat het de moeite is om de modaliteiten en dergelijke te kennen. Ik heb dat ook gevraagd toen ik het de eerste keer op het Overlegcomité heb gebracht. Al de rest is partijpolitiek. De publieke verklaringen in Le Soir, voor wat ze waard zijn, stemmen toch overeen met wat mijn aanvoelen was, namelijk dat er een kans is dat er zich een tweederde en een dubbele meerderheid aftekent.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister-president, ik dank u voor het antwoord en de stand van zaken. Het is goed dat u het opnieuw zult agenderen op het Overlegcomité en dat als iedereen bij zijn standpunt blijft, er een oplossing komt. We zullen afwachten of dat effectief zo zal zijn.

De heer Rik Daems (Open Vld): Ik dank de minister-president ook voor zijn antwoord. Ik wil er nog aan toevoegen dat ik dit persoonlijk een belangrijk dossier vind. Het is 'not done' dat men op een democratisch niveau landgenoten in het buitenland wel kan laten meebeslissen over de toekomst van het eigen land en dat men dat op een ander niveau niet kan. Het is gisteren trouwens uitvoerig aan bod gekomen op de informatiedag die we hebben gehad met onze Vlaamse afgevaardigden in het buitenland, die het zelf hebben aangebracht als een van de elementen waar onze Vlaamse landgenoten in het buitenland echt niet mee kunnen lachen, 'between brackets'.

Minister-president, ik apprecieer dat u die inspanning verder zult leveren. Mocht er vanuit de commissie of het parlement enig initiatief bijkomend kunnen worden genomen, dan zullen we dat zeker niet laten. Misschien kunnen we daar ooit eens tijdens de regeling van de werkzaamheden over praten, uiteraard in overleg met het kabinet. Het enige wat hier telt, is het resultaat. We moeten geen initiatieven nemen die het eindresultaat in gevaar zouden kunnen brengen. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat dit absoluut een democratisch deficit is dat we moeten oplossen. Dank u voor het antwoord en zeker voor het feit dat u het opnieuw zult agenderen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de geplande handelsmissie naar Atlanta, Georgia
– 2887 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Het gaat deze keer over de handelsmissie naar Atlanta, Georgia, waar Vlaanderen en Nederland samen naartoe trekken, en heel binnenkort al. Op het moment dat wij in Zuid-Afrika zijn, gaan de ministers-presidenten naar de andere kant van de grote plas.

Georgia is bekend als een toegangspoort tot het zuidoosten van de Verenigde Staten en een belangrijke logistieke hub, met meer dan 12.000 logistieke dienstverleners. Er is een van de drukste, zo niet de drukste luchthaven ter wereld. Het is ook een van de snelst groeiende hightechregio's van de VS, en de specialisaties in IT-security en financial technologies zijn daar goed ingepland. Dat lijkt heel aantrekkelijk en heel veelbelovend. Dat zijn zaken waar we de boot niet mogen missen. Het is dus goed dat Vlaanderen en Nederland daar oog voor hebben. Het is natuurlijk nog belangrijker voor de deelnemende bedrijven dat ze er al de mogelijkheden ontdekken die er liggen in die regio. Ik heb begrepen dat men met de missie focust op drie terreinen: smart logistics, financial technologies en cyber security.

Minister-president, in verband met deze nakende missie wil ik u volgende vragen stellen. Hoe verloopt de voorbereiding van de missie met Nederland? Welke Vlaamse bedrijven nemen deel aan de missie? Welke opportuniteiten zijn er voor Vlaamse en Nederlandse bedrijven weggelegd in Georgia? Welke activiteiten en contacten worden tijdens deze missie gepland? Welke concrete resultaten beoogt deze missie? Gezien de actualiteit wil ik er nog een vraagje aan toevoegen, naar aanleiding van de verklaringen rond de spoorverbinding richting Maastricht en de wrevel die dat bij Nederland kan hebben gewekt. Gooit dat geen roet in het eten van deze belangrijke missie?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Minister-president, ik wil me graag bij de vraagstelling aansluiten. Dit bouwt voort op een vorige missie die indertijd naar Texas is geweest, die dan zelf weer voortbouwt op een proces dat rond 2010 is gestart, waar Vlaanderen en Nederland samen gingen nadenken over welke gemeenschappelijke uitdagingen op ons afkomen en hoe we daar samen een antwoord op kunnen formuleren. Ook belangrijk: hoe kunnen we ons samen in de wereld profileren, neerzetten als een belangrijk gebied in de Europese Unie?

Als we even teruggaan naar wat er indertijd in Texas gebeurd is, dan was de evaluatie toch wel positief. Om het in cijfers uit te drukken: 85 procent van de Vlaamse bedrijven die toen deelnamen, evalueerden de missie als zeer goed. Er werd toen gezegd dat bedrijven die anders niet meegaan met gewone missies, deze keer wel van de partij waren. Ook niet onbelangrijk is dat er tijdens die missie nieuwe contacten worden gelegd tussen Vlaamse en Nederlandse bedrijven die dan samen op stap gaan.

Ik hoop dus dat die nieuwe missie naar Georgia een gelijkaardig succes kent. Het is allesbehalve evident, collega's, dat een staat en een regio van een andere staat samen een missie organiseren. Ik ken geen voorbeelden van gelijkaardige initiatieven. Ik vind het bijzonder verheugend dat het wel lukt, en niet één keer, maar dat het nu ook een vervolg krijgt. Hopelijk ook na deze missie en een positieve evaluatie kunnen we ons als Vlaanderen en Nederland samen profileren, niet zozeer in Europa, maar als we naar andere continenten gaan.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

De heer Herman De Croo (Open Vld): In een interessante gedachtewisseling met vertegenwoordigers van Vlaanderen hebben we gisteren gehoord dat de Benelux in het verdrag van de Europese Unie een uitzondering heeft voor intensieve samenwerking tussen die drie landen, minister-president. Ik ben een grote voorstander van samenwerking in de Benelux. Is het Vlaanderen met Nederland, des te beter. Al een jaar of vijf hebben we ervaring.

Is er een jurisprudentie of filosofie, of reageert men nog ad hoc, wanneer men dezelfde klant najaagt, eenzelfde investering krijgt of dezelfde markt zoekt? Zijn er mogelijkheden voor afspraken? Ik kan het begrijpen. Onze Nederlandse collega's

zijn bedreven. Wij zijn trouwens de tweede investeerder in Nederland en zij zijn de tweede investeerder bij ons. We zijn ook de tweede klant van Nederland. Dat is ook wederkerig. Er moet toch iets mogelijk zijn, een behoudende lijn. Daar hoor ik graag iets meer over.

De heer Rik Daems (Open Vld): Wat mij betreft, kunnen er niet genoeg handelsmissies zijn, zo eenvoudig is dat. Elke inspanning die we leveren om export te bevorderen of buitenlandse investeringen aan te trekken, is meegenomen. Natuurlijk moet het renderen. Daarom ook de vraag naar het rendement van de handelsmissies die worden georganiseerd.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: De vordering van de missie verloopt heel goed, mijnheer Kennes, en zit in de laatste rechte lijn. Er is intensief overleg tussen Vlaanderen en Nederland, met de partners aan de overkant van de oceaan, en met de bedrijfsfederaties en -organisaties, zodat we het programma zo goed mogelijk kunnen afstemmen. Het wordt een gefocuste missie. De missie focust op financiële technologie, webbeveiliging en slimme logistiek. Het deelnemersveld aan Vlaamse kant bedraagt bijna dertig. Het is een interessante mix van starters – start-ups zijn een van onze doelgroepen –, kmo's, financiële dienstverleners en banken.

Het zijn kleinere sectoren, in de zin van meer gefocust. Daarom is het een meerwaarde dat we de missie samen met Nederland doen. Voor voeding gaan we dat bijvoorbeeld nooit doen. Er is geen complementariteit, er is veel te veel concurrentie. Een gemeenschappelijke missie kun je niet georganiseerd krijgen. Door hier samen te werken, als conculega's zeg maar, krijgen we een meerwaarde en kunnen we interessantere contacten leggen en betere resultaten boeken.

U weet dat de Verenigde Staten buiten de Europese Unie nog altijd onze belangrijkste handelspartner zijn, ook goed voor bijna een op de drie van onze investeringen. Het zuidoosten, Georgia, is een zeer belangrijke groeiregio. Het is ook een logistieke hub, in die zin ook vergelijkbaar met onze delta. Het is bovendien een van de snelst groeiende regio's inzake hightech. Het behoort in de VS tot de top drie van de staten inzake fintech, financiële technologie dus, en IT-security. Atlanta wordt zelfs 'the next Silicon Valley' genoemd. Het gaat heel snel vooruit. Niet toevallig hebben belangrijke Fortune 500-bedrijven beslist om zich daar te vestigen.

De plaats waar we naartoe gaan en de focus op de bedrijven in functie van de staat die we bezoeken, zijn goed gekozen. Het is ook een aantrekkelijk ecosysteem daar. Er zijn heel veel hightech-werkkrachten. Het is een interessant businessklimaat. Er is een heel sterke wetenschappelijke omgeving, ook vergelijkbaar met onze omgeving. Denk aan het Georgia Institute of Technology.

Concreet ligt de focus op het economische luik, op de handelsmissie, niet op de politieke contacten. Voor ons is het hoofddoel het ondersteunen van Vlaamse bedrijven. Er zijn een aantal zaken die vaak terugkeren, zoals seminars en workshops op maat van de drie focussectoren. Flanders Investment & Trade (FIT) selecteert vooraf bedrijven en interessante mensen om naar de seminars te komen en nadien in gesprek te gaan, met het oog op het leggen van contacten en het sluiten van contracten. Het gaat om netwerken met Amerikaanse zakenmensen maar ook met Nederlandse deelnemers. De vorige keer is gebleken dat ook de horizontale netwerken op dat moment intens zijn, zoals het ook gebeurt bij binnenlandse handelsmissies. Bedrijven die meegaan, zijn heel vaak tevreden over de buitenlandse contacten, maar evenzeer over de binnenlandse. Ze ontmoeten mensen met wie ze soms complementaire activiteiten kunnen ontwikkelen, of in een cluster of een keten. Het creëert allemaal meerwaarde.

Er zal natuurlijk ook een trade & investment dinner zijn. Er worden memoranda of understanding ondertekend. Er zijn bedrijfsbezoeken gepland, onder andere aan Atlanta Airport. Het is zo dat Brussels Airport ook meegaat naar Atlanta. Voor het luik smart logistics bezoeken we Coca-Cola en UPS. Voor cybersecurity worden een aantal bedrijven bezocht uit de Fortune 500-lijst. De Federal Reserve Bank of Atlanta staat ook op het programma. Uiteraard zijn er ook gesprekken met potentiële investeerders.

Voor de concrete resultaten die we beogen, verwijst ik naar de vraag van mevrouw Turan die ik hier heb beantwoord op 26 mei 2015. Het zijn de doelstellingen die u kent: waardevolle contacten leggen, zorgen dat ons bedrijfsleven daaruit contracten kan laten voortvloeien, investeerders proberen aan te trekken, de contacten met Nederland verdiepen. Ik heb gezegd dat het over complementaire sectoren gaat, waarvoor we Vlaanderen en Nederland samen op de kaart kunnen zetten.

Mijnheer De Croo, volgens mijn informatie moet de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) worden herzien binnen het kader van de Benelux. We hebben het er bij een vorige gelegenheid over gehad dat er binnen de Benelux terreinen zijn waarop we verder gaan dan de Europese Unie. Dat is ook goed, het is expliciet opgenomen in het EU-verdrag. Het gaat over erkenning van diploma's, kwalificaties en dergelijke. Ik deel uw mening, het is vorige keer ook expliciet gezegd, dat het goed zou zijn, zeker in het licht van de turbulenties die de EU meemaakt, dat er wordt gestreefd naar intensere samenwerking binnen Benelux-verband. Ik hoop dat daar nog meer werk van wordt gemaakt in de toekomst.

Mijnheer Kennes, in verband met uw laatste vraag zie ik niet hoe mijn interview in het Belang van Limburg enig effect zou hebben op mijn relaties met Nederland of roet in het eten zou gooien. Daar heb ik in elk geval geen enkel signaal over gekregen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Ik dank u voor het antwoord, minister-president. Het is een goed voorbereide reis, als ik het zo hoor. Er wordt gefocust, dat is inderdaad belangrijk, en er wordt gekeken naar complementariteit met Nederland. We moeten goed zien op welke terreinen er wordt gewerkt. Het kan een heel interessante bestemming worden. We gaan er ongetwijfeld de komende weken nog van horen. Ik hoop dat de delegatie en bedrijven met heel wat contacten en contracten terugkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de inzet van Vlaamse expertise in het kader van het UNESCO-noodplan voor Syrisch erfgoed – 2962 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): In april 2014 heeft de vorige Vlaamse Regering het licht op groen gezet voor steun aan twee projecten, meer bepaald een project voor de bescherming van Syrisch cultureel erfgoed en een project voor duurzaam toerisme van natuurlijk werelderfgoed in Zuidelijk Afrika. De Vlaamse Regering gaf hiermee invulling aan de resolutie van het Vlaams Parlement met de vraag om een duidelijk engagement aan te gaan om het cultureel erfgoed buiten Vlaanderen te behouden.

Het project 'Rallying the International Community to Safeguard Syria's Cultural Heritage' loopt over een periode van drie jaar, waarbij de bijdrage van Vlaanderen 170.000 dollar bedraagt. Voor het project in Afrika is dat 200.000 dollar. De middelen komen uit het Vlaamse UNESCO Trustfonds (FUT). De Vlaamse Regering steunt het fonds tweejaarlijks met 900.000 euro. De laatste keer gebeurde dat op 3 april 2015.

Ik wil niet ingaan op de inhoud van het UNESCO-plan. Het plan dat toen werd opgesteld, leek goed, maar is intussen wel door de feiten achterhaald. Godsdienstfanatici zijn er de afgelopen maanden toch in geslaagd om erfgoed te vernietigen, wat ons allemaal heeft gechoqueerd, meen ik toch te mogen zeggen.

Ik wil ingaan op de Vlaamse expertise in dat specifieke project. In het driemaandelijks tijdschrift UNESCO INFO lees ik dat Vlaanderen het voortouw neemt in het project. Zo staat er letterlijk: "Vlaanderen is de lijm die beide partners verbindt." In de beslissing voor de deelname aan de twee projecten en de toekenning van de bijdrage 2013-2014 wordt de betrokkenheid van Vlaanderen bij het project in Syrië niet beperkt tot de vermelding van het logo van de Vlaamse overheid op alle projectmateriaal, net als de UNESCO-website en de webpagina van het op te richten observatorium. Belangrijker is de mogelijkheid om Vlaamse partners in te zetten bij het project, specifiek rond noodhulp.

Die expertise is er. Professor Joachim Bretschneider van de Universiteit Gent was voor het conflict al actief in Syrië, waar hij sinds 1992 opgravingen leidde. Aan de KU Leuven is er professor Koenraad Van Baelen, die een UNESCO-leerstoel aan het Raymond Lemaire Centre for Conservation bekleedt. Ik begrijp dat het agentschap Onroerend Erfgoed aan de coördinatoren van UNESCO gevraagd heeft deze experts in te zetten op het reddingsplan voor Syrisch erfgoed.

Minister-president, bent u tevreden met de return die Vlaanderen krijgt in het project voor de bescherming van Syrisch cultureel erfgoed? Is er sprake van een "volwaardig partnerschap", "een enorm multiplicatoreffect" en "veel visibiliteit", zoals het staat in de nota aan de vorige Vlaamse Regering? Of verwacht u meer? Denkt u dat in dit of nieuwe projecten bijkomende garanties ingebouwd moeten worden om te verzekeren dat bestaande Vlaamse expertise ingezet wordt?

Overweegt u om de bijdrage te oormerken? Sommige landen doen dat wel, maar Vlaanderen niet.

De laatste overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en UNESCO werd afgesloten voor de periode 2010-2014. Is er een evaluatie geweest? Zal Vlaanderen een nieuwe overeenkomst met UNESCO afsluiten? En indien ja, wanneer zou dat eventueel zijn? Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): We worden al een geruime tijd geconfronteerd met de gruwelijkheden van Islamitische Staat (IS). Niet enkel de burgers krijgen het zeer zwaar te verduren, maar ook het cultureel erfgoed in de regio is niet veilig. Na de vernietiging van erfgoed in Irak, is via satellietbeelden ook duidelijk geworden dat erfgoed in Syrië en specifiek in Palmyra met de grond gelijk gemaakt wordt. De tempel van Bel werd met explosieven vernietigd en ook de beroemde Romeinse graftorens bestaan niet meer.

UNESCO heeft inderdaad een actieplan ontwikkeld om de vernietiging van erfgoed tegen te gaan. Men probeert meer bewustzijn over de problematiek te creëren en men wil voor coördinatie en maatregelen zorgen, zodat de bescherming van erfgoed beter kan worden gemonitord. Vlaanderen neemt een coördinerende rol op bij UNESCO en België is tot eind dit jaar voorzitter van het Comité voor de be-

scherming van cultureel erfgoed in geval van een gewapend conflict van de Conventie van Den Haag en de bijhorende protocollen. UNESCO is bevoegd voor de uitvoering van die conventie. Het tweede protocol, aangenomen in 1999, handelt specifiek over dat speciale comité.

In Italië nam de Kamer onlangs een resolutie aan waarin ze de regering oproept maatregelen te nemen om erfgoed beter te beschermen, onder andere door de Conventie van Den Haag beter te promoten. Bovendien lanceert Italië bij UNESCO het idee van de zogenaamde 'blue helmets of culture'. Minister-president, biedt het Belgisch voorzitterschap bij het comité een mogelijkheid om vanuit Vlaanderen meer aandacht te vragen voor de bescherming van onroerend erfgoed in conflict-zones, specifiek in Irak en Syrië?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, de vragen bewijzen de bezorgdheid van het parlement voor de internationale dimensie van erfgoed en vooral voor het bedreigde erfgoed. Denk aan de barbaarse daden van vernieling van erfgoed destijds in Afghanistan, en nu opnieuw. De beschaafde wereld wordt geconfronteerd met choquerende toestanden. Onze zorg gaat natuurlijk in de eerste plaats naar mensen en menselijke slachtoffers daar, maar het doet ook heel veel pijn dat eeuwenoud erfgoed wordt vernield uit puur – tussen aanhalingstekens – 'religieuze' motieven, omdat het symbolen of beelden zijn die refereren aan andere beschavingen, religies en dergelijke.

Ik ben zeer tevreden over het multiplicatoreffect, het volwaardig partnerschap en de zichtbaarheid die Vlaanderen verkrijgt met het UNESCO-project voor de bescherming van Syrisch cultureel erfgoed. UNESCO wou cofinanciering, bracht een deel eigen middelen in en ging ervan uit dat er een bijdrage van 10 procent zou komen van de lidstaten van de EU. Zonder die bijdrage kon het project niet worden gefinancierd. Het ging om 2,5 miljoen euro. UNESCO heeft ons bevestigd dat onze bijdrage van 170.000 dollar bepalend was voor het welslagen van dat project. Zonder ons engagement had UNESCO niet meteen op die schaal activiteiten kunnen ontplooiën in Syrië, zei UNESCO.

We krijgen daarvoor waardering, we krijgen er ook visibiliteit voor. Ik heb trouwens vernomen dat UNESCO de spil EU-Vlaanderen sindsdien aanhaalt als een good practice, zowel ten aanzien van de eigen bestuursorganen als in de externe communicatie. Ik denk dat het pas geeft om dat ook eens te vermelden.

Ook op het terrein zijn de UNESCO-projectleiders voor het Syriëproject vandaag in contact met minstens twee Vlaamse archeologen. U hebt ze genoemd: professor Koenraad Van Balen en professor Joachim Bretschneider. De projectleider volgde bovendien een deel van haar opleiding aan de KU Leuven en kent de vakgroep daardoor bijzonder goed.

Ik had vorige week, zoals u wellicht hebt vernomen, een ontmoeting met UNESCO-directeur-generaal Irina Bokova, en ze sprak ook tijdens die ontmoeting haar grote waardering uit voor de Vlaamse steun. Ze heeft me uitgenodigd naar Parijs, naar de zetel van UNESCO. U weet dat we ook in Brussel een bijhuis – als ik het zo mag noemen – hebben van UNESCO, dat er destijds op vraag van Vlaanderen is gekomen. Ik vond dat bijzonder belangrijk met het oog op de relaties met de Europese Commissie. We hebben daar een zeer actieve Vlaamse verbindingspersoon in de relatie UNESCO-Europese Commissie, in beide richtingen. Ik heb tijdens de ontmoeting met mevrouw Bokova vernomen dat er een grote tevredenheid is over de werking van onze Vlaamse medewerker daar.

Het Departement internationaal Vlaanderen, dat het trustfund beheert, geeft de nodige aandacht aan de geleverde inspanningen voor erfgoed op zowel cultureel,

bijvoorbeeld Syrië, als natuurlijk vlak, bijvoorbeeld Africa Nature. Op 15 oktober 2015, heel kortbij, is de thematische invalshoek van het jaarlijkse internationale netwerkevenement Heritage under Attack, Flanders, EU and UNESCO Unite for Heritage. Misschien hebt u het beeld gezien op sociale media, waarbij mevrouw Bokova en ik samen het bord vasthouden in onze ambtswoning. Een panel van internationale experts zal de aanwezige vertegenwoordigers van de internationale gemeenschap, van de EU, de VN en andere, grondig informeren over de Vlaamse inspanningen voor erfgoedbeheer en de uitdagingen in het veld.

De nieuwe trustfundovereenkomst biedt voldoende garanties voor de inzet van Vlaamse expertise. Zo bepaalt het artikel 5 dat de Vlaamse experts op het vlak van erfgoed deel kunnen uitmaken van de stuurgroep van het trustfund. In de toekomst zal de Vlaamse UNESCO-commissie advies leveren over projectvoorstellen en ook eventuele Vlaamse expertise identificeren. De gebundelde adviezen van de algemene afvaardiging in Parijs, de administratie en onze Vlaamse UNESCO Commissie, met als voorzitter Marc Vervenne, de oud-rector, leiden ertoe dat projectvoorstellen kwaliteitsvol worden geformuleerd in lijn met de uitgangspunten van de trustfundovereenkomst.

De Vlaamse steun aan UNESCO is wel degelijk geormerkt. Onze bijdrage komt op de afzonderlijke rekening van het 'trust fund', waarbij alle uitgaven zijn verbonden aan de onderling overeengekomen doelstellingen. Als het om ongeormerkte steun zou gaan, 'core support', dan zou die toekomen op de algemene begroting van de organisatie. UNESCO kan de middelen die in dat 'trust fund' komen, en die wij oormerken, niet voor andere doelstellingen aanwenden, iets wat bij 'core support' wel het geval zou zijn.

Ons oormerk is heel duidelijk: de trust-fundovereenkomst met UNESCO heeft een duidelijke geografische en thematische scope. In principe financiert Vlaanderen enkel projecten gericht op het beschermen van natuurlijk of cultureel werelderfgoed in Zuidelijk Afrika. Daarnaast voorzien we in middelen voor projecten die inspelen op de actualiteit, bijvoorbeeld in Nepal of Syrië. We hebben aparte middelen uitgetrokken specifiek om bedreigd erfgoed te helpen beschermen.

Volgens de OESO speken we over geormerkte hulp zodra de donor een invloed uitoefent op de toewijzing van middelen aan projecten. Dat is ook hier het geval. De Vlaamse Regering besliste finaal over de keuze van de te financieren projectvoorstellen.

De laatste overeenkomst is geëvalueerd. Dat is gebeurd eind 2014. De resultaten ervan en de aanbevelingen hebben de nieuwe overeenkomst mee richting gegeven. Als u dat wenst, kan ik ze u digitaal laten bezorgen aan het secretariaat. We hebben over de nieuwe overeenkomst al onderhandeld met UNESCO. Ze ligt momenteel voor advies bij de Inspectie van Financiën (IF). Nadat ik het advies van de IF verkregen heb, zal ik de nieuwe overeenkomst voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Mevrouw Soens, ik heb uw vraag niet zo goed begrepen. Excuus, dat zal aan mij liggen. U had het over het voorzitterschap, maar ik had niet direct door over welk.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): België is tot eind dit jaar voorzitter van het Comité voor de bescherming van cultureel erfgoed in het geval van een gewapend conflict, bij de Conventie van Den Haag. Biedt dit Belgische voorzitterschap een mogelijkheid om vanuit Vlaanderen meer aandacht te vragen voor de bescherming van onroerend erfgoed in conflictzones en specifiek in Irak en Syrië?

Ik wil u deze vraag ook schriftelijk stellen.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik verneem hier ter plekke dat we daar helemaal niet bij betrokken zijn, maar niets belet u om de vraag schriftelijk te stellen.

Het is natuurlijk zo dat wij die bypass niet nodig hebben. U ziet dat we met ons eigen trust fund heel actief en ook proactief beleid voeren. Wat ik u zeg over de waardering door UNESCO met betrekking tot de activiteiten die wij ontplooiën, is ook echt waar en kwam heel oprecht over. Het wordt ook op die manier gecommuniceerd. Het is uitzonderlijk dat een deelstaat zo'n positie inneemt in een VN-organisatie.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Ik kan alleen maar mijn tevredenheid uitdrukken. Ik ben blij dat onze Vlaamse bijdrage aan het project blijkbaar van groot belang was. Ik ben van mening dat we alles in het werk moeten stellen om erfgoed in de toekomst nog beter te beschermen en dat we zeker UNESCO-projecten moeten steunen, financieel, maar dus ook met de expertise die wij blijkbaar bezitten.

De heer Rik Daems (Open Vld): Ik wil hier persoonlijk nog een dingetje aan toevoegen. Het kan misschien hard klinken. Het is niet alleen hier dat ik het zeg, ik heb het ook gezegd in het federaal adviescomité Europese Aangelegenheden toen de vluchtelingenproblematiek aan de orde was.

Minister-president, u verwees zelf ook naar het menselijke aspect. Het is ergens wel vreemd dat er in de publieke opinie vrij snel een soort gewenning optreedt wanneer het over atrociteiten gaat en dat pas wanneer erfgoed wordt vernietigd, er een nieuwe opstoot van verontwaardiging ontstaat. En dat terwijl er dagelijks mensen onthoofd worden, homoseksuelen van gebouwen worden gegooid en meisjes van twaalf herhaaldelijk worden verkracht omdat dat religieus goed zou zijn voor hun verstand.

Ik wil dit toch even meegeven omdat we zeker van hieruit, vanuit het Vlaams Parlement, in de komende periode aandacht moeten blijven geven aan de vraag hoe we dit, los van de bevoegdheidsverdeling, willen aanpakken. Mij heeft dit wat gestoord, dat zeg ik heel eerlijk. Ik vind uiteraard dat het moet gebeuren, dat we het erfgoed moeten blijven beschermen. Het is onvoorstelbaar dat in de 21e eeuw op basis van religieuze gronden alle 'afgoderij' van voor de periode van Mohammed moet worden vernietigd en alles van wat daarna komt ook, omdat er maar één uniek geloof zou zijn. Wat mij vooral heeft gestoord, is de gewenning die optreedt, alsof het allemaal filmpjes aan het worden zijn van een Amerikaanse – of een andere – producent.

Dit is geen opmerking aan het adres van de vraagstellers, het is geen opmerking over de vraag, helemaal niet. Ik wilde dit toch eens even gezegd hebben omdat het mij achtervolgt en omdat ik persoonlijk ook vind dat we als internationale gemeenschap geen antwoord bieden op de oorzaak van het probleem, of toch een onvoldoende antwoord. Het is de politieke component die ik niet wil laten passeren. Dit element werd terecht aangebracht. Ik meen dat we er vanuit onze mogelijkheden terecht, correct en goed op moeten anticiperen en aan meewerken. Ik wil dit toch politiek even meegeven. We mogen het niet laten passeren. Ik veronderstel dat het ons allemaal dagelijks achtervolgt.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): U hebt absoluut gelijk. Alleen mag u daaruit niet het besluit trekken dat men plots gebouwen belangrijker zou vinden dan mensen. Wat is nieuws? Nieuws is wat uitzonderlijk is. Op het ogenblik dat het tiende, het vijftiende of het twintigste gebouw zal worden vernietigd, zal dat misschien ook niet meer in het nieuws komen. Het is dan wachten op weer een andere gebeurtenis die ons choqueert.

Voor het overige ben ik het volledig met u eens. Ik stel samen met u vast dat niemand blijkbaar weet hoe het probleem aangepakt moet worden. Terwijl indertijd om het regime van Saddam Hoessein ten val te brengen, een internationale coalitie op de been werd gebracht. Dat kon. Een inval in Afghanistan, dat kon ook. Maar bij dit

regime zegt iedereen dat het heel erg jammer is. Dat heeft me veel factoren te maken, die een beetje buiten de bevoegdheid van deze commissie vallen, vrees ik. 'Boots on the ground' is de enige oplossing, maar niemand wil dat nog.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Ik dank mevrouw Van Werde om de vraag aan te brengen. Ook wij waren er mee bezig en het is belangrijk om er aandacht voor te hebben. Maar niemand kan zeggen dat we in verband met Syrië nog niets hebben gedaan in deze commissie. Ik denk aan de vraag die ik heb gesteld over extra voedselhulp aan de vluchtelingen in de buurlanden. De minister-president heeft daar positief op geantwoord.

Voorzitter, we kunnen natuurlijk niet elke week een vraag stellen over de vluchtelingen. Ik wil dat wel doen, maar u zou ze wellicht niet altijd ontvankelijk verklaren.

De voorzitter: Eerlijk gezegd wel, omdat ik het een problematiek vind die we niet uit de aandacht mogen laten gaan, maar dit is een heel persoonlijke mening. De heer Van Overmeire heeft gelijk dat de twintigste tempel ook weer een Netflix-reflex zal geven. En in andere situaties vindt men inderdaad wel 'coalitions of the willing', maar hier blijkbaar niet. Ik heb vandaag geen mening te uiten over wat de oplossing zou zijn. Ik heb daar een mening over, maar die is nu niet aan de orde. Ik wil dit toch even meegeven, omdat ik ook denk, minister-president, dat we ook vanuit Vlaanderen, hoewel het op de rand van de bevoegdheid zit, erover moeten nadenken om er iets meer politieks aan te doen. Ik weet ook niet hoe, maar als we een volwassen parlement willen zijn met internationale impact, dan moeten we toch eens nadenken over wat we daarmee willen doen. Als we binnen de krijtlijnen van de duidelijke bevoegdheidsverdeling blijven lopen, is onze impact zeker beperkt. Dat stoort mij. Ik wil er nu niets meer over zeggen, maar denkt u allen er ook eens over na hoe we hier een impuls aan kunnen geven en we in de richting van een iets meer impactvolle mening kunnen gaan.

Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp.a): Mijnheer Daems, u verwees naar het gedachtegoed dat als een basis wordt gebruikt door die onmenselijke om bepaalde handelingen uit te voeren. U zei dat het wordt gedaan in naam van een religie. U hebt ook verwezen naar mijn profeet, naar Mohammed. Als iemand die tot die religie behoort, wil ik benadrukken dat wat die zotten doen echt niets met het islamitische geloof te maken heeft. Ik weet niet welke verzen ze uit de verschillende religies halen. Het gebeurt echt niet in naam van mijn religie. Wij moslims in andere delen van de wereld kijken er ook naar, wij zijn er ook slachtoffer van. Bovendien worden we nog eens gevisieerd omdat we tot dat geloof behoren.

De oorzaak moet inderdaad eens bekeken worden. We hebben vanuit Vlaanderen de hele deradicaliseringsoefening gedaan. We zijn dit nu ook nog eens vanuit de Senaat aan het bekijken wat betreft de verschillende deelstaten. We moeten bekijken wat ervoor zorgt dat die mensen, die zotten, een dergelijke impact hebben dat onze jongeren hier, die we toch hebben proberen op te voeden met onze westerse waarden – waartoe ook de islamitische religie behoort, laat dat duidelijk zijn – toch naar zo'n zottenland trekken. Het is des te belangrijker dat er stabiliteit in die regio komt.

Mijnheer Van Overmeire, u verwees naar Irak en naar Afghanistan, waarvoor de goodwill bestond om iets te doen. Gelukkig wel, maar de vraag is hoe het daar nu zit in die landen. Ze zijn ook geen voorbeeldig plaatje. De conflicten zijn er niet opgelost. De regio is niet stabiel. Dat is het probleem. Dat we er nu over nadenken, begrijp ik wel en we moeten ertegen optreden, maar we moeten ook onze shit in Afghanistan en Irak gaan opkuisen nadat het westen zich daar heeft gemoeid.

De voorzitter: Er zijn zeker heel wat elementen aan te dragen. Misschien moeten we dit gesprek hier beëindigen. Het is natuurlijk mijn schuld dat ik het in gang gezet heb, maar ik ben 'outraged', en elke dag meer, vooral door het gebrek aan reactie.

Minister-president, misschien kunnen we er een van de volgende vergaderingen op de een of andere manier wat aandacht aan besteden, weliswaar binnen onze krijtlijnen. Maar u weet dat krijgt bij mij met een beetje water kan worden vermengd ... Ik besef dat u zich er niet over kunt uitspreken, maar laat ons maar doen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over een geïntegreerde strategie inzake diplomatie – 3005 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, in de beleidsnota Buitenlandse Handel, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2014-2019 stelt u dat Vlaanderen nood heeft aan een sterke en een sterkere internationale reputatie. Als instrumenten om onze troeven in het buitenland op de kaart te zetten zal de Vlaamse Regering naast de traditionele politieke diplomatie ook voluit inzetten op economische, culturele, academische en publieksdiplomatie. In de beleidsnota lezen we dat het uw intentie is om hieromtrent een geïntegreerde strategie te ontwikkelen die erop gericht is om Vlaanderen internationaal neer te zetten als state-of-the-artregio.

In mei van dit jaar was u op bezoek in New York en omgeving. U bracht een bezoek aan enkele Amerikaanse musea waaronder het Philadelphia Museum of Art, waar momenteel een tentoonstelling loopt over de Vlaamse schilder Peter Paul Rubens. Als ik goed geïnformeerd ben, gaat het over een reeks werken waaronder een werk van Rubens, namelijk 'Prometheus'. Dat werk bekleedt de centrale positie waarrond een hele tentoonstelling is opgebouwd. Er is ook de tentoonstelling die de Frick Collection in New York volgend jaar wil opzetten rond Antoon Van Dyck.

De Vlaamse kunst van de Vlaamse meesters is natuurlijk een manier om Vlaanderen in de kijker te plaatsen. Het is een belangrijke spil van de Vlaamse culturele diplomatie. U gaf aan dat Vlaanderen hierop nog meer dan vandaag moet inhaken. Een concreet voorbeeld hiervan zou kunnen zijn om de Vlaamse kunstwerken voor te stellen aan een aantal potentiële Amerikaanse investeerders. Het agentschap Flanders Investment & Trade (FIT), dat in opdracht van de Vlaamse Regering het luik economische diplomatie voor zijn rekening neemt, heeft te kennen gegeven dat het hiervoor open stond, dat het een schitterend idee was, maar dat het momenteel niet over de middelen beschikt om dergelijke initiatieven te organiseren.

Bij gebrek aan een eigen Vlaams netwerk van culturele attachés wilt u een beroep doen op Vlamingen die in de Verenigde Staten – en ik neem aan ook daarbuiten – werken en leven. Daartoe wordt een inventaris opgesteld van zowel zakelijke als artistieke Vlaamse topmensen.

Minister, hoever staat u met de oefening, met de uitwerking van de geïntegreerde strategie?

Een beetje inhakend op de reactie van FIT wil ik graag vernemen of er voor dat schitterende idee in extra middelen werd voorzien. Ik besef ten volle dat we in

budgettaire barre tijden leven, maar hebt u een zeker perspectief op korte of desnoods op middellange termijn?

Hoeveel mensen hebt u ondertussen in de inventaris kunnen opnemen? Zijn ze allen bereid om mee te werken?

Ziet u ook een rol weggelegd voor organisaties zoals het Flanders Business Worldwide-netwerk of de organisatie Vlamingen in de Wereld?

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, minister-president, de titel van de vraag van de heer Van Overmeire was zo uitnodigend naar aanleiding van onze ontmoeting gisteren, dat ik er toch een bredere bijvraag aan zal koppelen. Zoals u wel weet, heeft de commissie Buitenland gisteren een ontmoeting gehad met de Vlaamse vertegenwoordigers. Dat was een heel boeiende en leerrijke ontmoeting, ik denk in beide richtingen. Wat de meesten is bijgebleven als een van de grootste uitdagingen, is nu net de noodzaak om tot één geïntegreerde buitenlandstrategie te komen over alle Vlaamse diensten heen. Dat biedt niet alleen efficiëntiewinsten, dat zorgt er ook voor dat er één centraal een duidelijk aanspreekpunt is voor de buitenlandse partners, maar ook voor interfederale samenwerking.

Vandaar dat ik graag de eerste en tweede vraag van de heer Van Overmeire zou willen herhalen en onderstrepen. Wat doet u rond deze geïntegreerde strategie? Hoever staat u daarmee?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, dames en heren, dit is inderdaad een heel belangrijke vraag. U weet dat we beslist hebben om het 'ministerie buitenlandse zaken' op te richten. Het is de bedoeling om in Vlaanderen een duidelijker herkenbaar beleid te kunnen voeren en om de verkokering tegen te gaan. Dat is een belangrijke opdracht. Ik hoor nu van u dat dit ook aan bod is gekomen in de dialoog met onze algemene vertegenwoordigers in het buitenland. Een belangrijke opdracht daarbij is om ook de verkokering in het buitenland tegen te gaan. Daarover bereikt ons, naargelang de post, soms een beetje uiteenlopende informatie. Op sommige plaatsen verloopt het uitstekend en is er een heel geïntegreerde werking. Op andere plaatsen verloopt het soms iets moeilijker, het hangt een beetje af van personen. Niettemin ben ik er volop mee bezig om, natuurlijk zonder betuttelend op te treden of mensen bij de hand te nemen in het buitenland, ervoor te zorgen dat onze diensten in het buitenland, de diplomatieke vertegenwoordiging, FIT en Toerisme Vlaanderen, op een geïntegreerde manier op hoofdzaken zullen samenwerken.

De rapportering over dat geïntegreerde beleid krijgt u al. U krijgt die elk jaar in de beleidsbrief. U weet ook – dat zult u ongetwijfeld gisteren ook vernomen hebben – dat onze algemene vertegenwoordigers in het buitenland wonderen verrichten met het culturele rugzakje. Ik ben altijd weer verbaasd als ik zie hoeveel activiteiten ze ontplooiën in het buitenland. Ik weet niet of u kennis hebt van die activiteiten in de hoofdsteden. Op het vlak van publiekseconomische, academische en culturele diplomatie worden enorm veel activiteiten ontwikkeld.

De heer Van Overmeire verwijst naar Philadelphia. Dat is een inderdaad een heel mooi voorbeeld. En straks is er inderdaad ook Anthony Van Dyck in New York. We moeten die gelegenheden meer aangrijpen om er, zonder dat we aan cultureel accapareren doen, ons geheel aan activiteiten aan vast te haken. Er is niets verkeerd aan om een nocturne te organiseren als je een Vlaamse tentoonstelling hebt die je betaalt of sponsort. Er is niets verkeerd aan om een 'investment diner' of een ontbijt of wat dan ook te organiseren. Ik heb dat destijds ook gedaan in

New York met de 'drawings' van Rubens, die we gesponsord hadden. We deden er de opening en daarvan hebben we gebruikgemaakt om er ook activiteiten aan te koppelen die verband hielden met het aantrekken van investeerders.

Ik probeer in alle missies de band met het culturele, het economische en de publieksdiplomatie te leggen. De Vlaamse week in Gdansk was daar een heel mooi voorbeeld van. We waren er echt prominent aanwezig, een week lang. We waren er gastland, als tweede na het Verenigd Koninkrijk. Het heeft heel veel effect gesorteerd op het vlak van bekendheid. Ook biedt het onze culturele scène, die internationale renomme heeft, weer een grotere exposure. Wie naar het festival van Edinburgh gaat, waar ik dit jaar jammer genoeg om familiale redenen niet naartoe kon gaan, ziet welke grote weerklank en welke grote bekendheid wij hebben bij organisatoren van internationale festivals.

Dit jaar werken we samen aan de voorbereiding van de Frankfurter Buchmesse. Dat is voor mij een belangrijk moment om breder te gaan dan het pure promoten van boeken. Wij moeten dat aangrijpen. Samen met Nederland zijn we daar gastheer, het 'Schwerpunkt'. Het is aan ons om daar het economische aspect te bekijken. FIT ondersteunt de uitgeverijen. Er is het accent op onze auteurs en de vertalingen ervan. We moeten ook een aantal randactiviteiten organiseren.

Mijnheer Van Overmeire, in verband daarmee kan ik, wat uw vraag over extra middelen betreft, zeggen dat ik heb beslist om vanuit het Departement internationaal Vlaanderen 400.000 euro bij te dragen aan de organisatie van de Frankfurter Buchmesse, precies omdat ik vind dat we daar het internationale karakter van moeten promoten. Ik kan u ook meedelen – de tijden zijn benard en we hebben weinig budgettaire ruimte – dat we voor het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland komen tot een herschikking van de budgetten. Ik heb dat ook in de plenaire vergadering meegedeeld toen ik daarover vragen kreeg. We gaan dus een weliswaar bescheiden bedrag, waar we toch een en ander mee kunnen doen, namelijk 132.000 euro, vanuit het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland bijkomend inzetten voor culturele diplomatie. Die bedragen mogen groeien, mogen groter zijn, maar zolang het tijden van budgettaire schaarste zijn, moeten we zien wat we doen en moeten we dat zo gericht mogelijk inzetten. Volgend jaar zijn die middelen, via de herschikking die je kunt doen voor de Frankfurter Buchmesse en dan gezamenlijk met Nederland in het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland, voor de promotie van The Low Countries. Ook daar hebben we belang bij. Ik heb destijds met Frans Timmermans, die nu vicevoorzitter van de Europese Commissie is, activiteiten opgezet onder de gemeenschappelijke naam The Low Countries. Zo hebben we bijvoorbeeld in Boedapest een maand lang activiteiten georganiseerd waar heel wat van onze artiesten, onze theaters, onze kunstenaars bij betrokken waren en waaraan we heel veel bekendheid hebben kunnen geven.

Ik kom tot de inventaris. Die is opgemaakt. Het is natuurlijk een voorlopige inventaris. Op het ogenblik is het zo dat het Departement internationaal Vlaanderen samen met onze diplomatieke vertegenwoordiger, samen met Cultuur, Jeugd, Sport en Media een lijst opgemaakt heeft van Vlamingen in het buitenland die belangrijke functies bekleden in culturele instellingen in het buitenland. Voorlopig hebben we een lijst van 133 personen, niet alleen in de Verenigde Staten maar in 32 landen. Die lijst is pas opgemaakt. Er moet in dialoog getreden worden met die mensen om te vragen of zij in het buitenland mee willen optreden. Dat kan maar in een volgend stadium meegedeeld worden. Die inventaris zal voortdurend in beweging zijn, neem ik aan, het is een fluctuerend veld. Er zullen nieuwe interessante contacten zijn. De basis is gelegd om daar werk van te maken.

Beide netwerken zijn belangrijk: Flanders Business Worldwide en Vlamingen in de Wereld. Vlamingen in de Wereld beschikt in heel veel landen over contactpersonen die informatie bezorgen voor onze expats. Vlamingen in de Wereld is in de

loop van de jaren veel praktischer gaan werken en geeft werkelijk zeer praktische informatie aan de mensen over allerlei aangelegenheden als pensioenrechten en fiscaliteit. Er is trouwens een gids gemaakt die heel duidelijk bruikbaar is voor wie in het buitenland gaat wonen of daar al verblijft.

Vlamingen in de Wereld is ook betrokken bij de LinkedIn-groep Flanders Business Worldwide van FIT. Daar werken ook Agoria, UNIZO Internationaal en Voka aan mee. Vlamingen die lid willen worden, kunnen dat online doen. Het is de bedoeling om een zakelijk netwerk te maken met mensen die zakelijk met elkaar in connectie kunnen komen. Maar er worden ook andere activiteiten gedeeld, er wordt ook sociaal-culturele en academische informatie gedeeld. Op het ogenblik telt die groep al meer dan zeshonderd leden en hij is nog maar pas gelanceerd. Men kan wel zeggen dat dit een goede start kent.

U weet dat ik bij buitenlandse missies altijd probeer Vlamingen in de Wereld te bezoeken. Het valt op dat zij dat altijd heel sterk appreciëren.

Mijnheer Poschet, de vraag over geïntegreerde strategie heb ik meteen in het begin beantwoord.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Minister-president, ik wil u danken voor uw uitvoerig antwoord en het goede nieuws dat u ons kunt melden.

Ik ben zelf ook, net zoals alle collega's hier, denk ik, absoluut voorstander van een geïntegreerde strategie. Het is niet alleen belangrijk om op het terrein een aantal mensen en middelen te hebben. Minister-president, u zult er in de toekomst wel over waken dat er op het terrein zelf ook een consistent verhaal moet worden verteld. Het gaat er niet alleen om dat je mensen hebt die daar op een of andere manier namens Vlaanderen optreden of zich als Vlaming profileren. Dat is een moeilijke grens tussen het betuttelende, het handje vasthouden en anderszits toch een helder verhaal brengen.

Ik wil iets vertellen uit mijn persoonlijke ervaring. Vorige week was ik vier dagen lang met mensen uit andere Vlaamse steden en gemeenten in Zuid-Afrika, in het kader van de stedenband. We hebben vier dagen vergaderd met Vlaamse steden en gemeenten en Zuid-Afrikaanse steden en gemeenten. Dat was op zich wel heel interessant. Maar of die Zuid-Afrikanen na die vier dagen precies wisten wat Vlaanderen is of zich daar enig idee over konden vormen, dat was een ander verhaal. Ik zeg het een beetje ludiek. Bij de opening werd daar na het Zuid-Afrikaanse volkslied de Brabançonne gespeeld, eerst de Franse versie, en er hing een grote Belgische vlag. Dat was allemaal met de beste bedoelingen. Dan werd een exposé gegeven over de Belgische staatshervorming, waar na een kwartier iedereen al afhaakte. Het grapje van de dag was: als je denkt dat je het gesnapt hebt, dan is het een teken dat men je het slecht uitgelegd heeft. Toen ging men over tot de orde van de dag. Met alle sympathie voor die mensen, die dat doen met de beste bedoelingen, maar wat een beetje ontbreekt, is een goede manier om aan het buitenland ook eens uit te leggen wat Vlaanderen is. Ik denk dat er heel veel opportuniteiten liggen, dat er al heel veel mensen op het terrein als een soort ambassadeurs van Vlaanderen zouden kunnen optreden.

Ik geef u een tweede persoonlijke ervaring. Ik ben recent naar Armenië geweest, naar Jerevan. Tot mijn aangename verbazing is daar aan de universiteit een leerstoel Nederlands. Er waren een veertigtal Armeniërs die in perfect Nederlands met mij een gesprek voerden. Toen ik hen vroeg wat voor ondersteuning ze krijgen, zeiden ze dat ze een ondersteuning krijgen vanuit de Nederlandse Taalunie van 1000 euro. Die mensen waren daar heel gelukkig mee. In heel die zaal hangen er foto's van Gent, Brugge enzovoort. Ze zijn bijzonder geïnteresseerd in

Vlaanderen. Je kunt eigenlijk door mensen op het terrein goed in kaart te brengen, al grote stappen zetten.

Ik ben heel blij dat er 400.000 euro extra komt in het kader van de Frankfurter Buchmesse en 132.000 euro in het kader van culturele diplomatie voor promotie van The Low Countries. Ik denk dat we daar een goede eerste stap gezet hebben. Laten we hopen dat, als de budgettaire omstandigheden verbeteren, het weer daar een beetje opklaart – dat moet toch ooit wel eens gebeuren – en dat we dan nog meer middelen kunnen inzetten voor deze heel belangrijke opdracht.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Minister-president, dank u wel voor uw uitgebreid antwoord. Ik denk dat we het doel van een geïntegreerde strategie allemaal delen. De weg daarheen lijkt me nog een beetje in het duister te liggen. Ik kijk alvast uit naar uw beleidsbrief, waar we hopelijk meer licht zullen hebben over hoe we daar zullen geraken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de organisatie van Europalia Turkije – 3006 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Op 6 oktober begint het tweejaarlijkse Europaliafestival. Dit jaar is het gastland Turkije. Tot 31 januari kunnen we kennismaken met het culturele erfgoed van Turkije, van muziek over gastronomie, mode en design, beeldende kunst, tot dans en literatuur.

Dat festival vindt jammer genoeg plaats tegen een achtergrond van oplopende spanningen in het land. Dat de persvrijheid in Turkije onder druk staat, is een understatement. Jarenlang al voert Turkije de rangschikking aan van landen die journalisten opsluiten en recent is een Nederlandse journaliste zelfs uit Turkije uitgezet.

De oplopende spanning tussen de Turkse overheid en de Koerdische minderheid is wel verontrustend. Ze is het directe gevolg van de confronterende politiek van de AK-partij. Van in 2002 regeerde die met een meerderheid, maar sinds de parlementsverkiezingen in juni is ze haar meerderheid kwijt. President Erdogan had gehoopt op een parlement dat hem ter wille zou zijn, maar nu dat niet zo is, provoceert hij.

De Koerdische politieke beweging is sinds enkele maanden steeds meer het doelwit van geweld. Onlangs, op 8 en 9 september, bereikte het geweld een hoogtepunt met wat regelrechte pogroms genoemd moeten worden. Tientallen kantoren van de HDP, de Koerdische partij die in juni nog 13 procent van de stemmen behaalde, zijn aangevallen en in brand gestoken. Maar het zijn niet alleen politieke doelwitten die aangevallen worden. Mensen van Koerdische afkomst zijn het slachtoffer van lynchpartijen, Koerdische handelszaken zijn in brand gestoken, oppositiekranten aangevallen. De daders kwamen uit kringen die duidelijk rekruteerden in de achterban van Erdogan. De religieuze minderheden in Turkije blijven voorlopig gespaard, maar ze weten uit ervaring dat ook zij gevaar lopen.

Parallel aan het straatoproer is een grootschalig militair offensief van het Turkse leger in het voornamelijk door Koerden bewoonde zuidoosten van het land. Dat

offensief is gericht tegen de PKK, de Koerdische arbeiderspartij, die door de EU als terreurorganisatie wordt beschouwd. De PKK heeft de afgelopen maanden veel slachtoffers gemaakt bij aanslagen op de Turkse veiligheidsdiensten. Door het Turkse legeroffensief zijn grote delen van Zuidoost-Turkije in staat van beleg, en zelfs lokale parlementsleden krijgen moeilijk of geen toegang tot de regio. Ze kunnen dus ook niet berichten over het groot aantal burgerslachtoffers. Ze kunnen niet controleren of dat inderdaad zo is.

De geschiedenis lijkt zich te herhalen, want ook in 1996 zou Turkije gastland zijn van Europalia. Het was min of meer in kannen en kruiken, maar als gevolg van de Turks-Koerdische spanningen werd besloten om het festival te schrappen door het gebrek aan respect voor de minderheid.

De Vlaamse Gemeenschap is een van de officiële partners van Europalia. Dat partnership hoeft zich niet te beperken tot lintjes doorknippen, zeker niet als het gaat om een kandidaat-lidstaat van de Europese Unie. Ik meen dat we de Turkse regering erop moeten wijzen dat we dat engagement aangegaan zijn omdat we geloven dat cultuur mensen kan samenbrengen, moeilijke vragen moet en mag durven stellen, een voedingsbodem kan zijn voor tolerantie en wederzijds begrip. Europalia Turkije kan de aanleiding zijn om de banden tussen Turkije en Vlaanderen aan te halen. Maar dat kan alleen met een Turkije dat de mensenrechten, de persvrijheid en de democratische spelregels respecteert. Alleen op die manier zullen we straks kunnen genieten van de tentoonstellingen, de concerten, de voordrachten en de voorstellingen die Europalia Turkije aanbiedt.

Minister-president, wat houdt het partnership van Vlaanderen met Europalia Turkije in? Kan de Vlaamse Regering naar aanleiding van Europalia Turkije de Turkse overheid aanspreken over de situatie in Turkije? Wat kunt u als minister van Buitenlands Beleid doen om de situatie van de Koerdische minderheid te verbeteren?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp-a): Collega, dank u voor uw vraagstelling. Ik denk dat, als we als Vlaanderen internationaal willen doen gelden, we ook op de hoogte moeten zijn van een aantal internationale problemen en zien welke bijdrage we ter zake kunnen leveren vanuit Vlaanderen.

In de probleemstelling door collega Van Werde, zijn er delen waar ik me in kan vinden, maar er zijn duidelijk ook delen waar ik me niet in kan vinden. Er zijn spanningen in Turkije, ernstige spanningen. Het is niet alleen in het oosten van het land maar in de hele regio, niet alleen in Turkije. Het is een beetje een gevolg van wat er in Syrië en Irak bezig is.

Ook heel belangrijk en waar ik het absoluut niet mee eens ben, is dat er een strijd zou zijn tegen de Koerdische minderheid 'as such'. De Koerdische minderheid is een grote minderheid, die goed verweven zit in Turkije. In vele gebieden, in de grootsteden wordt er zelfs geen onderscheid meer gemaakt van welke etnische minderheid men al dan niet is. Er zijn gemengde huwelijken. Er zijn kinderen uit die gemengde huwelijken. Het gaat niet over 2 of 3 of 5 procent van die minderheid, maar het gaat over 50 tot 60 procent.

Waarom zeg ik dat? Omdat er geen duidelijke strijd is tegen een bepaalde minderheid. Daar ben ik absoluut van overtuigd. Dat er problemen zijn, is een feit. U verwijst zelf naar een terroristische organisatie, erkend door Europa, erkend door België. Er is inderdaad een strijd bezig met die terreurorganisatie.

Turkije was en is nog altijd een belangrijk economisch partnerland, minister-president. We hebben daar nog altijd onze FIT-agent (Flanders Investment & Trade). Hebt u er weet van dat onze FIT-agent lijdt onder de spanningen die er nu zijn in

Turkije? Welke rol denkt u daarin te kunnen spelen? Met de juiste setting van de problematiek, kunt als bemiddelaar inderdaad Europolia aanwenden om aan een aantal problemen die daar vandaag zijn en die zeer ernstig zijn, tegemoet te komen. Er is op dit ogenblik, zeker politiek, een zware impasse omdat men verkiezingen na verkiezingen heeft uitgeschreven. Dat gebeurt op dit ogenblik niet in de meest gezonde en serene omstandigheden. Daar houden wij ook ons hart voor vast. Op 1 november zijn er verkiezingen. Daarom denk ik dat Europolia een kans kan zijn voor u, minister-president, om een gesprek aan te gaan. Er is aangekondigd dat de president van Turkije bij de opening van Europolia aanwezig zal zijn. U kunt hem dan ook rechtstreeks treffen en misschien via de culturele rijkdom die er in Turkije is, waar wij vandaag ook een deel van in Vlaanderen hebben omwille van de verschillende groepen uit Turkije die in Vlaanderen aanwezig zijn, die groepen dicht bij elkaar brengen. Op de officiële opening van Europolia zal de president van Turkije aanwezig zijn, als ik me niet vergis. Gaat u daar zelf naartoe? Met welke boodschap gaat u daar naartoe? Welke gesprekken en belangrijke boodschappen wilt u daar meegeven, zowel aan de Turkse president als aan alle andere bezoekers van Europolia?

Turkije is niet toevallig een gastland van Europolia, denk ik. Ik weet dat de gesprekken vorig jaar met heel veel enthousiasme begonnen zijn. De vraag is of de spanningen een weerslag op de programmatie zullen hebben. Hebt u daar weet van?

Ik ken in alle eerlijkheid de programmatie van Europolia niet. Ik heb het nog niet bekeken. Ik weet niet wat er allemaal gepland staat, of er een diverse planning is geweest en of die een kapstok kan zijn om in de regio wat rust te brengen. Een stabiel Turkije is onontbeerlijk voor de regio, als we kijken naar wat daar allemaal aan het broeden is. Ik zal u één ding zeggen over Turkije en de pushbacks naar Turkije: Turkije vangt op dit ogenblik, als ik me niet vergis, ongeveer 2 miljoen Syrische vluchtelingen op. Officieus zijn er tegen de 4 miljoen vluchtelingen. De miljarden die vandaag in dat land worden uitgegeven om die vluchtelingen op te vangen, zijn budgetten waar wij in Vlaanderen nog niet eens over zouden durven spreken. Die vluchtelingen worden in goed georganiseerde kampen en ook in steden opgevangen.

De laatste trend in Europa, het feit dat vele vluchtelingen hun kans in Europa wagen, brengt extra druk mee, want de Syrische vluchtelingen die in de steden en in die kampen zaten, trekken nu massaal naar de grens van Bulgarije en Griekenland. Turkije heeft wat dat betreft ook een probleem. Wij denken aan pushbacks, maar Turkije is zelf intern bezig met pushbacks, namelijk van de vluchtelingen die nu hun kans willen wagen in Europa. Het is een immens menselijk drama. We zien gezinnen met kinderen hier binnen de Europese grenzen maar er zijn nog miljoenen mensen die in Turkije zelf onderweg zijn. De bussen nemen hen niet mee, ze gaan te voet. Als ze in bussen zitten, worden ze terug naar de kampen gevoerd. De volgende dag zijn ze weer onderweg. Ik denk dat Turkije op dit ogenblik alle mogelijke steun, moreel maar ook noodsteun, kan gebruiken om de vluchtelingen daar goed te laten inburgeren. Ik weet het niet.

We kunnen die vluchtelingen vandaag niet zeggen dat ze maar zes maanden in die kampen moeten zitten, want een leven uitbouwen in een kamp is geen leven. Minister-president, ik denk dat u veel te bespreken zou kunnen hebben met de president van Turkije, die in het kader van Europolia naar Brussel komt. Graag meer informatie.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik heb het gevoel dat we heel breed gaan naar aanleiding van de vraag. Ik ga me focussen op de vraag die voorligt. Collega's, het is een federaal cultureel initiatief, net zoals de vorige edities van

Europalia Turkije. Er is een centrale tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel. Er zijn een aantal partners bij betrokken, privé en publiek. Minister Gatz, bevoegd voor de cultuur, heeft aan de organisatie een subsidie toegekend van 25.000 euro.

Naar aanleiding van die organisatie heb ik geen mogelijkheid om contacten te hebben over de situatie in Turkije. Ik ben niet uitgenodigd, ik ben er niet officieel bij betrokken. Turkije heeft nog nooit contact opgenomen met de deelstaten, op geen enkele manier. De reden daarvoor ligt voor de hand: de regionale bewegingen in Turkije zelf. Landen die daarmee worden geconfronteerd, zijn vaak heel terughoudend om rechtstreeks contact te hebben met deelstaten, met deelstaatarlementen of met deelstaatregeringen. Europalia is een vlaggenschip van de federale culturele diplomatie. Voor de rest is Vlaanderen daar op geen enkele manier bij betrokken, mevrouw Van Werde.

Bilateraal kunnen we aan de positie van de Koerdische minderheid in Turkije uiteraard weinig doen. We moeten werken met de Europese Commissie, dat heb ik hier bij gelegenheid al eens gezegd. Op een vraag van mevrouw Soens heb ik in mijn antwoord verwezen naar de standpunten. Juncker heeft bij zijn aantreden uitdrukkelijk gezegd dat er geen uitbreiding komt, dat in Turkije de mensenrechten worden geschonden, dat er geen sprake van is dat in deze periode de Europese Unie uitbreidt. Zowel het Vlaamse als het federale regeerakkoord bevat de bepaling dat er eerst aan verdieping wordt gewerkt en dat er van uitbreiding geen sprake kan zijn.

Juncker heeft zeer uitdrukkelijk de schending van de mensenrechten gekapitteld. We weten dat er onder andere problemen zijn met de persvrijheid. U weet dat minister Gatz een publiek statement heeft gemaakt op het moment dat een correspondent van Zaman aangehouden is. Als het gaat over mensenrechten, is het het best dat de EU in haar geheel optreedt. Specifiek voor de Koerdische kwestie heb ik vorig jaar een politieke delegatie ontvangen in Errera. Ik heb ook 400.000 euro noodhulp vrijgemaakt toen. Ik ben van plan om in de loop van deze periode een officieel bezoek te brengen aan Iraaks Koerdistan.

Het is me niet bekend of onze FIT'er in Turkije onder de situatie zou lijden, zoals u dat hebt uitgedrukt. Ik weet dat hij zijn job daar doet, maar dat er haast dagelijks meldingen zijn van spanningen. Turkije wil bij mijn weten Cyprus nog altijd niet erkennen als lidstaat. Daar gaan grote problemen mee gepaard. Daar hebben we allemaal weet van.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik neem nota van het feit dat Europalia een federale aangelegenheid is en dat u dus niet de gelegenheid zult hebben om met de president te spreken. De situatie van de Koerden is verontrustend, zoals u zegt. We moeten die nauwgezet opvolgen en doen wat in onze mogelijkheden ligt om de oorlogssituatie kenbaar te maken. In die zin ben ik blij dat een delegatie van de Senaat, waaronder partijgenoot Pol Van Den Driessche, onlangs naar Koerdistan is geweest om poolshoogte te nemen.

Ik ben het niet eens met u, mevrouw Turan. Er zijn genoeg rechtstreeks aanvalen geweest op Koerdische burgers om het een probleem te noemen. Ik blijf erbij dat we het zo veel mogelijk onder de aandacht moeten brengen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan (sp.a): Gelukkig ben ik het niet eens met de N-VA, het is niet de eerste keer en het zal niet de laatste keer zijn, daar ben ik heel blij om. Ik noteer enkel dat uw voorganger Kris Peeters en andere ministers tijdens de

vorige legislatuur verschillende keren naar Turkije zijn gegaan. Turkije was een heel aantrekkelijke regio, het BRIC-land achter de deur, waar we enorm veel relaties mee moesten onderhouden.

Nog los van de toetreding waren de gesprekken en de onderhandelingen met Europa zeer positief voor het democratiseringsproces en andere processen in Turkije. Ik vind het geen goede zaak dat de deur wordt dichtgedaan. Daar kunt u niet veel aan doen, minister-president, maar ik noteer dat deze Vlaamse Regering op dit ogenblik afstand neemt van Turkije als een aantrekkelijk BRIC-land achter de deur.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Turan, u noteert wat u wilt noteren. Ik heb gezegd wat ik heb gezegd, en ik heb niet gezegd wat u concludeert. Het is niet de eerste keer dat sp.a erin slaagt om mijn woorden te verdraaien. Ik nodig alle lezers en luisteraars uit om te kijken wat ik heb gezegd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.